

An aerial photograph of a busy port at sunset. The sky is a mix of orange, red, and blue, with large, dark clouds. The water is dark blue, and numerous ships of various sizes are visible, some with their lights on. The ships are scattered across the water, with some closer to the foreground and others further away. The overall scene is a busy maritime hub during the twilight hours.

Svensk Sjöfart: Nyckeltal 2021–2022*

* Statistik sammanställd av Jesper Hamark – till vardags verksam vid Handelshögskolan, Göteborgs universitet – på uppdrag av och i samarbete med Föreningen Svensk Sjöfart.

Innehåll

Tabell 1a. Svenska handelsflottan (≥ 300 GT). 2005–2022.....	1
Tabell 1b. Svenska sjöfartsstödet utveckling. 2001–2021.....	2
Tabell 2a. Vissa nyckeltal för rederier* och hamnföretag**. 2000–2020.....	3
Tabell 2a. Vissa nyckeltal för rederier och hamnföretag. 2000–2020 (forts.).....	4
Tabell 2b. Hanterad godsmängd i svenska hamnar (tusentals ton). 1990–2021.....	5
Tabell 2c. Tjänsteprisindex för sjötransport av gods.....	6
Tabell 3. Svenska sjöfartstjänster mot omvärlden (löpande priser, valutor i miljoner). 1993–2021.....	7
Tabell 4. Svenska rederiers nybyggnadsorder samt levererade fartyg till svenskt register. 2005–2022.....	8
Tabell 5a. Sjömän med minst en registrerad påmönstring på svenskt fartyg respektive år. 1995–2021.....	9
Tabell 5b. Sjömän med minst en registrerad påmönstring på svenskt fartyg respektive år. 1995–2021.....	10
Tabell 5c. Antal sjömän på svenska fartyg som omfattas av det svenska sjöfartsstödet. 2003–2021.....	11
Tabell 5d. Åldersstruktur bland sjömän med minst en registrerad påmönstring på svenskt fartyg. Kvinnor. År 2021.....	12
Tabell 5e. Åldersstruktur bland sjömän med minst en registrerad påmönstring på svenskt fartyg. Män. År 2021.....	12
Tabell 5f. Nominell löneutveckling för befäl och manskap. 2005–2019.....	13
Tabell 5g. Antal arbetslösa. Befäl och manskap. 2011–2022.....	14
Tabell 5h. Antal arbetslösa. Däcks- och maskinmanskap efter behörighet. 2017–2022.....	14
Tabell 6a. Antal förstahandssökande till sjöbefälsutbildningarna. 2008–2022 (HT).....	15
Tabell 6b. Studenter i sjöbefälsutbildningarna. Kalmar, Sjöfartshögskolan. 2006–2022.....	16
Tabell 6c. Antal studenter per årskull, Sjöbefälsutbildningen i Kalmar HT 2022.....	16
Tabell 6d. Antal antagna och förstahandssökande till sjöbefälsutbildningarna* vid Chalmers. 2006–2021.....	17
Tabell 6d. Antal antagna och förstahandssökande till sjöbefälsutbildningarna* vid Chalmers. 2006–2021 (forts.).....	17
Tabell 6e. Antal utexaminerade totalt och andel kvinnor per program vid Chalmers. 2012–2021.....	18
Tabell 6e. Antal utexaminerade totalt och andel kvinnor per program vid Chalmers. 2012–2021 (forts.).....	18
Tabell 6f. Antal sjöfartsselever i gymnasieskolan. 2013–2021 (HT).....	19
Tabell 6g. Gymnasieskolans sjöfartsutbildningar. 2013–2021.....	20
Tabell 6g. Gymnasieskolans sjöfartsutbildningar. 2013–2021 (forts.).....	20
Tabell 6h. Gymnasieskolans marintekniska utbildningar. 2013–2021.....	21
Tabell 6h. Gymnasieskolans marintekniska utbildningar. 2013–2021 (forts.).....	21
Tabell 7. Handelsflottans genomsnittsålder. 1995–2022.....	22
Tabell 8. Antal personer inom det svenska sjöfartsklustret. 2012–2022.....	23

Tabell 1a. Svenska handelsflottan (≥ 300 GT). 2005–2022

År	Handelsflottan totalt		Svensk flagg		Utländsk flagg	
	Antal fartyg	GT	Antal fartyg	GT	Antal fartyg	GT
2005	438	6 130 393	250	3 483 511	188	2 646 882
2006	449	6 464 839	256	3 675 810	193	2 789 029
2007	469	6 742 652	262	3 869 622	207	2 873 030
2008	472	6 950 934	256	4 047 228	216	2 903 706
2009	488	7 523 470	259	4 247 178	229	3 276 292
2010	466	6 944 233	249	3 985 962	217	2 958 271
2011	460	6 947 119	233	3 643 965	227	3 303 154
2012	456	7 566 214	212	3 398 193	244	4 168 021
2013	450	7 691 238	194	2 920 384	256	4 770 854
2014	459	7 801 361	191	2 860 954	268	4 940 407
2015	454	7 615 589	185	2 731 521	269	4 884 068
2016	442	7 436 149	179	2 594 254	263	4 841 895
2017	427	7 096 111	171	2 225 606	256	4 870 505
2018	409	6 420 285	167	2 104 342	242	4 315 943
2019	394	6 238 094	175	2 155 371	219	4 082 723
2020	394	6 150 558	178	2 060 520	216	4 090 038
2021	397	6 331 237	180	2 128 000	217	4 203 237
2022	390	6 402 364	180	2 224 438	210	4 177 926

Källa: Clarkson Research.

Anmärkning: Uppgifterna avser januari månad.

GT = *gross tonnage*, på svenska: bruttodräktighet. Anger ett fartygs totala volym.

Clarkson har återigen reviderat siffrorna ändå tillbaka till 2005 (jämför rapporterna från 2016, 2018 och 2020). Om vi jämför Clarksons uppgifter från 2016 med uppgifterna från 2022, har antal fartyg minskat med 3 procent och GT med 5 procent, perioden 2005–2016. Det är framför allt siffrorna över fartyg med utländsk flagg som är föremål för revision.

Tabell 1b. Svenska sjöfartsstödet utveckling. 2001–2021

År	Antal fartyg (31-dec)			Sjöfartsstöd, årligt (SEK, löpande priser)		
	Totalt	Närfart	Fjärrfart	Totalt	Närfart	Fjärrfart
2001	254	29	225	206 306 307	91 194 832	115 11 475
2002	254	36	218	1 390 317 071	654 905 444	735 411 627
2003	235	36	199	1 537 380 519	797 880 104	739 500 415
2004	220	38	182	1 676 569 351	878 369 998	798 199 353
2005	213	38	175	1 698 708 572	904 419 622	794 288 950
2006	210	37	173	1 704 816 387	878 368 088	826 448 299
2007	213	39	174	1 772 418 629	920 187 819	852 230 810
2008	212	40	172	1 892 080 841	977 331 303	914 749 538
2009	192	44	148	1 925 740 211	1 053 677 600	872 062 611
2010	162	40	122	1 818 797 397	1 093 740 503	725 056 894
2011	137	37	100	1 711 583 113	1 093 165 592	618 417 521
2012	112	33	79	1 671 980 888	1 139 043 970	532 936 918
2013	103	32	71	1 482 619 280	1 047 780 689	434 838 591
2014	105	28	77	1 414 745 762	978 232 561	436 513 201
2015	101	26	75	1 426 426 584	974 093 268	452 333 316
2016	92	27	65	1 486 259 017	1 037 272 677	448 986 340
2017	89	27	62	1 482 417 793	1 079 253 546	403 164 247
2018	100	26	74	1 432 146 594	1 082 591 459	349 555 135
2019	99	26	73	1 564 462 841	1 121 155 130	443 307 711
2020	105	25	80	1 227 077 816	836 037 323	391 040 493
2021	103	26	77	1 182 085 677	757 250 775	424 834 902

Källa: Delegationen för sjöfartsstöd. (Se även Tabell 5c.)

Anmärkning: Sjöfartsstödet omfattar svenskflaggade fartyg klassade för sjöinkomst sysselsatta i när- och fjärrfart. Med närfart avses linjefart mellan svenska hamnar utanför öppen kust eller utomskärs vid kusterna, och linjefart mellan svensk och utländsk hamn eller mellan utländska hamnar, dock inte linjefart bortom linjen Hanstholm– Lindesnäs eller bortom Cuxhaven. Närfarten utgörs företrädesvis av färjor och ro-pax i linjefart. Med fjärrfart avses sjöfart som inte är närfart. Fjärrfarten utgörs företrädesvis av lastfartyg.

Det nuvarande formatet på det svenska sjöfartsstödet infördes i oktober 2001 (med vissa förändringar från 1 juni 2014).

Tabell 2a. Vissa nyckeltal för rederier* och hamnföretag**. 2000–2020

Rederier					
År	Antal företag	Antal anställda	Nettoomsättning, mnkr	Förädlingsvärde, mnkr	Nettoinvesteringar, mnkr
2000	i.u.	12 571	31 850	7 682	626
2001	i.u.	12 212	31 509	7 556	3 552
2002	i.u.	12 825	31 446	6 952	3 720
2003	i.u.	13 078	33 672	7 930	1 216
2004	i.u.	13 248	34 834	9 072	3 817
2005	i.u.	13 105	39 673	9 753	4 075
2006	1 108	12 264	40 505	9 422	1 876
2007	1 146	13 297	39 618	9 114	5 145
2008	1 198	13 688	43 773	8 798	846
2009	1 191	13 713	38 332	5 861	1 771
2010	1 248	13 104	37 717	7 118	664
2011	1 296	12 494	36 205	6 035	-2 175
2012	1 293	12 040	33 838	6 342	-35
2013	1 245	10 974	32 193	5 700	306
2014	1 247	10 345	32 713	6 276	485
2015	1 243	10 6473	36 571	8 391	6 116
2016	1 249	10 326	34 252	7 284	30
2017	1 213	10 104	34 769	7 328	2 890
2018	1 222	9 948	37 000	7 717	3 069
2019	1 214	10 007	40 703	8 798	1 004
2020	1 190	8 473	28 660	6 311	1563

*SNI-kod (2-siffernivå): 50, "Rederier"

**SNI-kod (5-siffernivå): 52.220, "Hamnföretag och andra serviceföretag till sjötransport"; 52.241, "hamngods terminaler")

Källa: SCB, https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_NV_NV0109L/BosfaktaFEngs07/

Anmärkning: i.u. = ingen uppgift, gäller "i.u." i samtliga tabeller.

Tabell 2a. Vissa nyckeltal för rederier och hamnföretag. 2000–2020 (forts.)

Hamnföretag					
År	Antal företag	Antal anställda	Nettoomsättning, mnkr	Förädlingsvärde, mnkr	Nettoinvesteringar, mnkr
2000	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.
2001	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.
2002	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.
2003	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.
2004	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.
2005	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.
2006	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.
2007	282	6 421	8 418	5 087	1 310
2008	280	6 026	8 665	5 165	1 195
2009	289	5 497	8 160	4 860	1 255
2010	307	5 663	8 969	5 032	1 667
2011	306	5 510	9 542	5 117	1 370
2012	300	5 349	9 280	5 094	1 781
2013	288	5 385	9 228	4 961	2 183
2014	288	4 928	9 654	5 496	2 360
2015	298	5 018	9 497	5 522	2 201
2016	287	4 934	9 751	5 727	1 996
2017	287	4 863	10 117	5 701	2 568
2018	288	5 050	11 327	6 048	2 893
2019	293	5 353	11 983	6 601	3 623
2020	298	5 003	11 440	6 637	2 763

*SNI-kod (2-siffernivå): 50, "Rederier"

**SNI-kod (5-siffernivå): 52.220, "Hamnföretag och andra serviceföretag till sjötransport"; 52.241, "hamngods terminaler")

Källa: SCB, https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_NV_NV0109L/BosfaktaFEngs07/

Tabell 2b. Hanterad godsmängd i svenska hamnar (tusentals ton). 1990–2021

År	Totalt	Varav flytande bulk
1990	128 806	i.u.
1991	126 156	i.u.
1992	127 926	i.u.
1993	131 697	i.u.
1994	139 639	i.u.
1995	144 789	i.u.
1996	143 944	i.u.
1997	149 957	i.u.
1998	155 723	i.u.
1999	156 346	i.u.
2000	159 301	i.u.
2001	152 830	i.u.
2002	154 629	i.u.
2003	161 454	i.u.
2004	167 350	60 171
2005	178 122	62 926
2006	180 487	65 136
2007	185 057	62 747
2008	187 778	70 115
2009	161 823	65 320
2010	179 579	67 114
2011	177 093	62 403
2012	173 139	64 966
2013	161 579	58 278
2014	167 473	61 159
2015	169 688	64 000
2016	171 324	67 011
2017	175 314	65 455
2018	179 042	65 074
2019	169 792	57 628
2020	167 594	60 197
2021	168 181	56 968

Källa: Trafikanalys.

Flytande bulk utgörs till största delen av petroleumprodukter.

Tabell 2c. Tjänsteprisindex för sjötransport av gods.

2006–2021 (2015 = 100)			
År	Linje	Tramp	Totalt
2006	95,9	101,1	103,0
2007	87,6	104,9	101,6
2008	97,0	111,3	109,5
2009	91,6	91,2	94,6
2010	92,7	89,2	93,6
2011	92,5	74,3	83,9
2012	92,9	72,3	82,7
2013	88,4	71,2	80,2
2014	91,5	79,2	86,3
2015	100,0	100,0	100,0
2016	95,3	89,8	93,0
2017	94,4	90,2	92,7
2018	95,9	92,3	94,3
2019	93,5	103,7	94,5
2020	93,5	87,0	91,5
2021	110,0	122,4	110,1

Källa: SCB.

Anmärkning: Medelvärden för respektive år.

Tjänsteprisindex (TPI) mäter prisutvecklingen på tjänster. Måttet är relativt och satt till 100 för år 2015. TPI har ett producentperspektiv vilket innebär att prisindex ska spegla förändringen av den faktiska intäkt producenten erhåller vid oförändrad produktion (SCB).

Den viktning som SCB använder sig av gör att index Totalt inte nödvändigtvis hamnar i spannet mellan index Linje och index Tramp.

Tabell 3. Svenska sjöfartstjänster mot omvärlden (löpande priser, valutor i miljoner).
1993–2021

År	Export (SEK)	Import (SEK)	Nettoexport (SEK)	Nettoexport (USD)
1993	21537	9064	12473	1600
1994	19999	10144	9855	1278
1995	20489	11484	9005	1262
1996	22587	10766	11821	1763
1997	22915	11590	11325	1483
1998	24469	10405	14064	1769
1999	23666	9558	14108	1707
2000	29397	10543	18854	2056
2001	29955	11819	18136	1756
2002	29782	11379	18403	1892
2003	13690	8095	5595	692
2004	16648	11296	5352	728
2005	18491	13523	4968	664
2006	19604	14416	5188	703
2007	21515	16883	4632	685
2008	24470	19077	5393	820
2009	20969	15387	5582	730
2010	19267	16203	3064	425
2011	14669	16052	-1383	-213
2012	16721	17629	-908	-134
2013	15679	17288	-1609	-247
2014	20065	17401	2664	388
2015	26731	19187	7544	894
2016	20665	15196	5469	639
2017	19775	16150	3625	424
2018	17921	14370	3551	409
2019	17727	16374	1353	143
2020	12836	13169	-333	-36
2021	14792	15149	-357	-42

Källa: SCB (export och import); Riksbanken (dollarkurs, årsmedelvärde).

Anmärkning: Uppgifterna kommer från SCB:s avdelning för nationalräkenskaper. Tidigare redovisade SCB:s avdelning för ekonomisk statistik, enheten för betalningsbalans, det så kallade sjöfartsnettot – en valutareglingspost som beräknades genom att från rederinäringens bruttoinkomster i utrikes trafik dra alla kostnader i utlandet och sedan lägga till utländska fartygs utgifter i svenska hamnar. Det är inte klart hur nettoexporten i tabell 3 förhåller sig till det tidigare redovisade sjöfartsnettot. (Frågan är ställd till SCB, men den är av flera skäl komplicerad att reda ut.) Det förefaller emellertid troligt att de båda begreppen avser att fånga samma sak: nettot i utrikeshandeln med sjöfartstjänster.

År 2019 reviderade SCB export/import-serierna (jämför serierna i 2018 års rapport), och dessutom görs mindre revideringar fortlöpande. Uppgifterna för 2021 är preliminära.

Tabell 4. Svenska rederiers nybyggnadsorder samt levererade fartyg till svenskt register. 2005–2022

År	Fartyg i order (1 jan)			Fartyg levererade till svenskt register (årsbasis)		
	Antal	GT (i mn)	DWT (i mn)	Antal	GT (i mn)	DWT (i mn)
2005	35	0,68	1,07	6	0,09	0,16
2006	40	1,15	1,10	12	0,14	0,14
2007	44	1,24	1,17	3	0,02	0,02
2008	51	1,08	0,93	3	0,09	0,04
2009	45	0,83	0,64	2	0,07	0,03
2010	31	0,77	0,66	4	0,01	0,00
2011	28	0,97	1,32	3	0,04	0,02
2012	23	0,63	0,98	1	0,01	0,00
2013	21	0,44	0,64	1	0,01	0,00
2014	23	0,62	0,81	1	0,00	0,00
2015	33	0,93	0,90	2	0,00	0,00
2016	37	0,97	0,95	0	0,00	0,00
2017	40	0,94	0,77	2	0,00	0,01
2018	34	0,52	0,42	2	0,02	0,03
2019	28	0,53	0,30	2	0,03	0,04
2020	30	0,79	0,45	1	0,00	0,01
2021	28	0,71	0,51	5	0,12	0,08
2022	23	0,75	0,43	3*	0,14*	0,08*

* Fartyg levererade till och med juni 2022.

Källa: Clarkson Research.

Anmärkning: Som synes är det bara en bråkdel av de fartyg som beställs av svenska rederier som senare blir svenskregistrerade.

GT = *gross tonnage*, på svenska: bruttodräktighet. Anger ett fartygs totala volym. DWT = *deadweight tonnage*, på svenska: dödvikt. Anger ett fartygs maximala lastförmåga.

Clarkson har reviderat siffrorna ändå tillbaka till 2005 (jämför rapporter från 2016 och 2018).

Sjöfartstidningen angav i mars 2016 att det fanns 49 fartyg i order "där någon form av svensk anknytning är känd" (<http://www.sjofartstidningen.se/lokalt-och-globalt-pa-nybyggnadslistan>). Som exempel på varför *Sjöfartstidningens* lista är längre än Clarksons kan nämnas en beställning av välgörenhetsorganisationen *Mercy Ships*: Byggnationen av det nya fartyget leds av Stena RoRo – svensk anknytning således – samtidigt som beställande rederi är icke-svenskt, varför ordern inte finns med i Clarksons lista.

Sjöfartstidningen sammanställde åren 2003–2008 även listor över "levererade nybyggda fartyg för svensk räkning".

Tabell 5a. Sjömän med minst en registrerad påmönstring på svenskt fartyg respektive år. 1995–2021

År	Totalt (inkl. TAP)	Svenska	Andra nationer	Genomsnittsålder		Könsfördelning	
				Medel	Median	Män	Kvinnor
1995	12 793	11 511	1 282	38	37	82%	18%
1996	12 492	11 206	1 286	38	38	83%	17%
1997	13 121	11 687	1 434	38	38	82%	18%
1998	12 644	11 495	1 149	38	37	82%	18%
1999	12 508	10 785	1 723	38	37	83%	17%
2000	13 949	11 466	2 483	38	37	80%	20%
2001	13 628	11 105	2 523	39	38	79%	21%
2002	13 619	10 846	2 773	39	38	81%	19%
2003	16 651	12 186	4 465	39	38	76%	24%
2004	17 496	12 839	4 657	39	37	75%	25%
2005	17 252	12 901	4 351	39	38	75%	25%
2006	17 027	12 930	4 097	39	38	75%	25%
2007	17 417	13 611	3 806	39	38	74%	26%
2008	18 556	14 171	4 385	39	37	74%	26%
2009	18 398	13 916	4 482	39	37	73%	27%
2010	17 885	13 672	4 213	39	37	73%	27%
2011	17 080	13 234	3 846	39	37	72%	28%
2012	15 662	12 266	3 396	39	37	72%	28%
2013	15 223	11 917	3 305	41	40	70%	30%
2014	13 439	11 042	2 396	41	40	72%	28%
2015	13 318	11 049	2 268	40	38	71%	29%
2016	13 320	11 381	1 939	39	37	71%	29%
2017	13 289	11 243	2 046	38	36	70%	30%
2018	13 034	11 097	1 937	41	39	70%	30%
2019	13 397	11 358	2 039	40	38	70%	30%
2020	11 212	9 512	1 700	41	39	73%	27%
2021	10 578	8 855	1 723	40	38	75%	25%

Källa: Transportstyrelsen, Sjö- och luftfartsavdelningen.

Anmärkning: För att läsaren ska få en rimlig uppfattning om det faktiska antalet sjömän, jämför ovanstående tabell med tabellerna 5b, 5c och 8.

TAP = tillfälligt anställd personal (från icke-EES länder, huvudsakligen Filippinerna).

Tabell 5b. Sjömän med minst en registrerad påmönstring på svenskt fartyg respektive år. 1995–2021

	Befäl			Manskap			
	Totalt	Däck	Maskin	Totalt	Däck	Maskin	Intendentur /övriga
1995	4 290	2 812	1 478	8 503	3 644	1 171	3 688
1996	4 426	2 907	1 519	8 066	3 766	1 170	3 130
1997	4 489	2 955	1 534	8 632	3 874	1 231	3 527
1998	4 382	2 854	1 528	8 262	3 730	1 200	3 332
1999	4 387	2 850	1 537	8 121	3 809	1 203	3 109
2000	4 532	2 904	1 628	9 417	3 767	1 114	4 536
2001	4 486	2 862	1 624	9 142	3 752	1 077	4 313
2002	4 640	2 931	1 709	8 979	3 966	1 135	3 878
2003	4 809	3 024	1 785	11 842	4 230	1 227	6 385
2004	4 846	3 056	1 790	12 650	4 525	1 286	6 839
2005	4 869	3 076	1 793	12 383	4 445	1 242	6 696
2006	4 801	3 035	1 766	12 226	4 508	1 297	6 421
2007	4 925	3 098	1 827	12 492	4 682	1 360	6 450
2008	5 073	3 146	1 927	13 483	4 995	1 475	7 013
2009	4 798	3 011	1 787	13 600	4 532	1 551	7 517
2010	4 613	2 938	1 675	13 272	4 223	1 496	7 553
2011	4 228	2 708	1 520	12 852	4 064	1 384	7 404
2012	3 770	2 431	1 339	11 892	3 714	1 302	6 876
2013	3 378	2 205	1 173	11 845	3 626	1 321	6 898
2014	3 159	2 096	1 063	10 280	3 266	1 200	5 814
2015	3 216	2 154	1 062	10 670	3 549	1 191	5 930
2016	3 230	2 201	1 029	10 635	3 464	1 091	6 080
2017	3 220	2 205	1 015	10 771	3 453	1 051	6 267
2018	3 267	2 261	1 006	10 476	3 355	983	6 138
2019	3 285	2 276	1 009	10 837	3 507	973	6 357
2020	3 095	2 151	944	8 779	3 120	841	4 818
2021	3 222	2 227	995	8 005	3 229	914	3 862

Källa: Transportstyrelsen, Sjö- och luftfartsavdelningen.

Anmärkning: Sedan 2008 behöver intendenturpersonal i inre fart ej mönstras.

Befäl, totalt och Manskap, totalt stämmer inte nödvändigtvis överens med summan av delarna. Förklaringen är att en individ kan vara påmönstrad både som, exempelvis, däcksbefäl och ytterligare någon befattning. Det kallas för förenklad mönstring och används bland annat i skärgårdstrafiken i Stockholm.

För att läsaren ska få en rimlig uppfattning om det faktiska antalet sjömän, jämför ovanstående tabell med tabellerna 5a, 5c och 8.

Tabell 5c. Antal sjömän på svenska fartyg som omfattas av det svenska sjöfartsstödet. 2003–2021

År	Antal sjömän	Varav SINK	Varav TAP			
			Totalt	Däcksbefäl	Maskinbefäl	Manskap
2003	8 314	1 962	737	146	93	498
2004	8 873	2 167	741	141	102	498
2005	8 714	2 139	758	142	103	513
2006	8 442	2 026	792	159	99	534
2007	8 490	2 039	826	142	108	576
2008	8 831	2 241	877	163	131	583
2009	9 266	2 545	805	131	119	555
2010	8 688	2 431	671	136	113	422
2011	8 184	2 219	559	112	94	353
2012	7 748	2 056	508	94	98	316
2013	6 934	1 874	482	94	98	290
2014	6 318	1 503	483	102	80	301
2015	6 161	1 390	456	127	101	228
2016	6 033	1 310	414	101	91	222
2017	5 894	1 218	348	77	53	218
2018	5 623	1 166	378	86	58	234
2019	5 913	1 219	461	105	64	292
2020	4 978	1 101	431	90	78	263
2021	4 405	1 070	497	94	105	298

Källa: Delegationen för sjöfartsstöd (antal sjömän, SINK samt TAP totalt); Sjöbefälsföreningen (TAP efter kategori).

Anmärkning: Antal sjömän avser årsanställda.

SINK = särskild inkomstskatt för utomlands bosatta; TAP = tillfälligt anställd personal (från icke-EES länder, huvudsakligen Filippinerna).

TAP totalt avser ett vägt genomsnitt över året, medan TAP efter kategori avser januari det aktuella året.

Endast svenskflaggade fartyg kan uppbära sjöfartsstöd.

För att läsaren ska få en rimlig uppfattning om det faktiska antalet sjömän, jämför ovanstående tabell med tabellerna 5a, 5b och 8.

Tabell 5d. Åldersstruktur bland sjömän med minst en registrerad påmönstring på svenskt fartyg. Kvinnor. År 2021

Åldersgrupp	Befäl		Manskap			Totalt
	Däck	Maskin	Däck	Maskin	Intendentur	
≤ 19	1	0	48	5	175	229
20–29	48	5	340	20	439	852
30–39	63	10	118	5	282	478
40–49	32	3	59	3	253	350
50–65	24	2	60	2	718	806
≥66	3	1	13	0	45	62
Totalt	171	21	638	35	1 912	2 668

Källa: Transportstyrelsen, Sjö- och luftfartsavdelningen.

Anmärkning: Angående totalsiffrorna, se anmärkning till Tabell 5b.

Tabell 5e. Åldersstruktur bland sjömän med minst en registrerad påmönstring på svenskt fartyg. Män. År 2021

Åldersgrupp	Befäl		Manskap			Totalt
	Däck	Maskin	Däck	Maskin	Intendentur	
≤ 19	0	0	124	59	134	317
20–29	152	85	759	287	300	1 583
30–39	470	245	539	162	336	1 752
40–49	460	237	394	119	390	1 600
50–65	779	390	622	216	741	2 748
≥66	276	78	204	46	52	656
Totalt	2 137	1 035	2 642	889	1 953	8 100

Källa: Transportstyrelsen, Sjö- och luftfartsavdelningen.

Anmärkning: Angående totalsiffrorna, se anmärkning till Tabell 5b.

Tabell 5f. Nominell löneutveckling för befäl och manskap. 2005–2019

År	Löneutveckling	
	Befäl	Manskap
2005	3,0%	3,8%
2006	3,0%	3,6%
2007	3,0%	3,0%
2008	5,3%	4,1%
2009	5,0%	4,1%
2010	4,0%	4,1%
2011	2,0%	2,0%
2012	1,7%	1,7%
2013	2,0%	2,6%
2014	2,2%	2,3%
2015	2,8%	2,7%
2016	2,2%	2,4%
2017	2,2%	2,2%
2018	2,0%	2,0%
2019	2,3%	2,3%
2020	2,2%	2,2%
2021	2,2%	2,2%
2022	2,2%	2,2%

Källa: Föreningen Transportföretagen; <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/i-dag-vantas-besked-om-industriavtalen>

Anmärkning: 2020 slöts avtal enligt det så kallade märket, med löneökningar om 5,4% över en period på ungefär två och ett halvt år, eller 2,23% på årsbasis. (Avtalen slöts sent på året utan retroaktivitet, varför tabellens 2,2% för 2020 är en överskattning av löneutvecklingen.) På manskapsidan byttes en del av löneökningen mot andra förmåner. I tabellen är värdet av dessa förmåner inkluderade.

Tabell 5g. Antal arbetslösa. Befäl och manskap. 2011–2022

År	Däcks-befäl	Maskin-befäl	Manskap, däck	Manskap, maskin	Kockar	Totalt
2011	117	22	132	51	47	369
2012	118	24	145	39	37	363
2013	143	37	155	56	27	418
2014	138	36	122	50	19	365
2015	107	38	80	28	9	262
2016	118	46	68	27	9	268
2017	74	21	36	8	12	151
2018	79	21	47	9	10	166
2019	63	14	40	9	17	143
2020	54	9	30	6	6	105
2021	64	2	40	4	11	121
2022	34	6	11	4	1	56

Källa: Arbetsförmedlingen Sjöfart.

Anmärkning: Avser antal arbetslösa 31 januari varje år.

Viss dubbelräkning förekommer då en och samma individ kan ha flera behörigheter. Det påverkar absoluttalen men inte trenden.

I detta sammanhang räknas som arbetslös den som enligt arbetsförmedlingen kan matchas mot arbetsmarknaden.

Arbetsförmedlingen Sjöfart har lagt om statistiken och siffrorna är numera endast jämförbara bakåt till 2011 (jämför 2015 års upplaga av *Svensk Sjöfart: nyckeltal*).

Tabell 5h. Antal arbetslösa. Däcks- och maskinmanskap efter behörighet. 2017–2022

År	Matros	Matros, inre fart	Lättmatros	Befaren maskinpersonal	Vaktgående maskinpersonal	Fartygselektriker
2017	27 (8)	2	7 (5)	6 (3)	2 (1)	0
2018	35 (17)	0	12 (10)	6 (2)	2 (2)	1
2019	23 (11)	2	15 (11)	7 (2)	2	0
2020	12 (4)	3 (1)	15 (9)	4	2	0
2021	22 (11)	1	17 (7)	3	1	0
2022	8 (2)	0	3 (2)	4	0	0

Källa: Arbetsförmedlingen Sjöfart.

Anmärkning: Avser antal arbetslösa 31 januari varje år.

Med konventionen "STCW Manila", som trädde i kraft 1 januari 2017, infördes behörigheterna Befaren maskinpersonal och Vaktgående maskinpersonal, samtidigt som Motormansbehörigheten togs bort. Vilken behörighet sjömannen kan ansöka om är beroende av sjötiden. På motsvarande sätt avgör sjötiden om sjömannen kan söka matros- eller lättmatrosbehörighet.

Siffrorna inom parentes anger hur många som även har en befälsstillhörighet.

Tabell 6a. Antal förstahandssökande till sjöbefälsutbildningarna. 2008–2022 (HT)

Utbildning	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Chalmers															
Sjökaptnens-programmet	282	429	326	259	218	237	194	159	122	110	106	112	116	125	97
Sjöingenjörs-programmet	101	256	146	128	107	114	88	64	56	57	37	50	49	34	30
Internationell logistik	82	125	102	94	89	92	95	75	73	60	57	90	120	117	91
Kalmar															
Sjökaptnens-programmet	310	533	542	368	369	339	227	138	115	74	80	95	99	93	94
Sjöingenjörs-programmet	106	188	192	157	135	144	97	64	52	51	42	25	33	28	39
Chalmers och Kalmar															
Sjökaptnens-programmet	586	941	868	627	587	576	421	297	237	184	186	207	215	218	191
Sjöingenjörs-programmet	197	436	338	285	242	258	185	128	108	108	79	75	82	62	69
Internationell logistik	80	109	102	94	89	92	95	75	73	60	57	90	120	117	91
Totalt	863	1486	1308	1006	918	926	701	500	418	352	322	372	417	397	351

Källa: Universitets- och högskolerådets antagningsstatistik.

Anmärkning: 2019 ersattes programmet Sjöfart och logistik med programmet Internationell logistik. Enligt studievägledare på Internationell logistik är det nya programmet mindre sjöfartsinriktat, samtidigt som kurser såsom fartygsbefraktning och sjöfartens marknader fortfarande ges. Då tabellen avser nya studenter har jag växlat över till den nya beteckningen Internationell logistik (men åren 2008–2018 avser alltså studenter på Sjöfart och logistik).

Flera relevanta uppgifter finns på universitets-/högskolenivå. Efter att Chalmers lagt om sin statistikredovisning efter 2017, är det dock svårt att direkt jämföra Chalmers och Kalmar. Definitioner och beräkningsmetoder i Chalmers årsredovisningar skiljer sig i vissa avseenden från dem som används på Linnéuniversitetets antagningsenhet, och dessa båda källor skiljer sig i sin tur från Universitets- och högskolerådets antagningsstatistik. Tabellerna 6b, 6d och 6e ger ändå en bild av den trendmässiga utvecklingen.

Tabell 6b. Studenter i sjöbefälsutbildningarna. Kalmar, Sjöfartshögskolan. 2006–2022

Läsår	Sjökapstensprogrammet		Sjöingenjörprogrammet	
	Antal	Andel kvinnor	Antal	Andel kvinnor
2006	254	12%	178	0%
2007	260	12%	165	0%
2008	283	14%	183	7%
2009	313	12%	206	4%
2010	307	17%	225	6%
2011	309	16%	246	4%
2012	282	17%	234	6%
2013	272	16%	191	7%
2014	267	13%	216	6%
2015	235	12%	184	7%
2016	198	9%	134	5%
2017	159	8%	93	3%
2018	148	9%	93	1%
2019	149	13%	59	0%
2020	176	18%	61	3%
2021	194	15%	68	4%
2022	178	15%	72	4%

Källa: Antagningsenheten vid Linnéuniversitetet.

Tabell 6c. Antal studenter per årskull, Sjöbefälsutbildningen i Kalmar HT 2022

Årskurs	Sjökapstensprogrammet	Sjöingenjörprogrammet
1	46	20
2	41	23
3	48	16
4	43	13
Samtliga	178	72

Källa: Antagningsenheten vid Linnéuniversitetet.

Anmärkning: Kalmar hade tills nyligen även treåriga utbildningsprogram men de är numera borttagna.

Tabell 6d. Antal antagna och förstahandssökande till sjöbefälsutbildningarna* vid Chalmers. 2006–2021

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Antagna	189	230	233	224	186	184	224	210
Förstahandssökande	324	345	465	765	574	486	381	420
Relation antagna/ förstahandssökande	58%	67%	50%	29%	32%	38%	59%	50%

Tabell 6d. Antal antagna och förstahandssökande till sjöbefälsutbildningarna* vid Chalmers. 2006–2021 (forts.)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Antagna	209	178	169	149	171	201	177	191
Förstahandssökande	377	298	251	213	186	280	269	245
Relation antagna/ förstahandssökande	55%	60%	67%	70%	92%	72%	66%	78%

Källa: Chalmers årsberättelser/årsredovisningar.

* Utbildning till Sjöingenjör, Sjökapten, Sjöfart och logistik samt Internationell logistik.

Anmärkning: Chalmers anger både Sjöfart och logistik och Internationell logistik, sannolikt för att det föreligger överlappning (se vidare anmärkningen till Tabell 6e).

Tabell 6e. Antal utexaminerade totalt och andel kvinnor per program vid Chalmers. 2012–2021

Utbildning	2012		2013		2014		2015		2016	
	Antal	Andel kvinnor	Antal	Andel kvinnor	Antal	Andel kvinnor	Antal	Andel kvinnor	Antal	Andel kvinnor
Sjökaptensprogrammet	70	11%	54	20%	55	9%	48	17%	44	14%
Sjöingenjörsprogrammet	45	4%	41	7%	46	4%	44	9%	29	7%
Sjöfart och Logistik	45	29%	49	18%	35	35%	42	29%	31	42%
Summa	160	14%	144	16%	136	13%	134	18%	104	20%

Tabell 6e. Antal utexaminerade totalt och andel kvinnor per program vid Chalmers. 2012–2021 (forts.)

Utbildning	2017		2018		2019		2020		2021	
	Antal	Andel kvinnor	Antal	Andel kvinnor	Antal	Andel kvinnor	Antal	Andel kvinnor	Antal	Andel kvinnor
Sjökaptensprogrammet	47	15%	38	24%	43	9%	38	5%	24	8%
Sjöingenjörsprogrammet	32	3%	36	17%	32	13%	28	14%	17	6%
Sjöfart och Logistik	39	36%	29	45%	48	38%	56	36%	31	13%
Summa	118	19%	103	27%	123	21%	122	21%	72	10%

Källa: Chalmers årsberättelser.

Anmärkning: 2019 ersattes programmet Sjöfart och logistik med programmet Internationell logistik. Enligt studievägledare på Internationell logistik är det nya programmet mindre sjöfartsinriktat, samtidigt som kurser såsom fartygsbefraktning och sjöfartens marknader fortfarande ges.

Tabell 6f. Antal sjöfartselever i gymnasieskolan. 2013–2021 (HT)

Skola	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
af Chapmangymnasiet, Karlskrona				8	8	7			
Härnösands gymnasium	41	26	22	7	21	14	15	29	47
Lindholmens tekn. Gymnasium, Göteborg	90	83	68	71	69	66	72	82	89
Nösängsgymnasiet, Stenungsund	21	7							
Praktiska Gymnasium, Kalmar	11	11	8	7	11	10	5	9	10
Sjömansskolan, Stockholm	62	62	66	51	48	50	49	57	49
Törnströmska gymnasiet, Karlskrona	48	43	42	36	21	23	30	45	45
Wisbygymnasiet	25	26	27	26	25	28	29	28	23
Öckerö Seglande gymnasieskola	58	57	61	59	62	65	74	70	68
Totalt	356	315	294	265	265	263	274	320	331

Källa: Skolverket

Tabell 6g. Gymnasieskolans sjöfartsutbildningar. 2013–2021

		Antal elever										
		Antal skol-	Antal skol-	skolår 1			skolår 2			skolår 3		
Läsår	kommuner	enheter	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	
2013	8	8	9	110	119	12	100	112	18	107	125	
2014	8	8	15	81	96	9	100	109	10	100	110	
2015	7	7	19	81	100	13	78	91	8	95	103	
2016	7	8	9	80	89	17	69	86	14	76	90	
2017	7	8	12	89	101	7	75	82	16	66	82	
2018	7	8	15	83	98	9	79	88	7	70	77	
2019	7	7	10	93	103	15	76	91	9	71	80	
2020	7	7	18	120	138	9	88	97	15	70	85	
2021	7	7	13	98	111	15	112	127	8	85	93	

Tabell 6g. Gymnasieskolans sjöfartsutbildningar. 2013–2021 (forts.)

		Antal elever		
		samtliga 3 skolår		
Läsår	kvinnor	män	totalt	
2013	39	317	356	
2014	34	281	315	
2015	40	254	294	
2016	40	225	265	
2017	35	230	265	
2018	31	232	263	
2019	34	240	274	
2020	42	278	320	
2021	36	295	331	

Källa: Skolverket

Tabell 6h. Gymnasieskolans marintekniska utbildningar. 2013–2021

Läsår	Antal skol-kommuner	Antal skol-enheter	Antal elever								
			skolår 1			skolår 2			skolår 3		
			kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
2013	2	2	1	27	28	3	28	31	2	39	41
2014	2	2	1	37	38	1	28	29	3	28	31
2015	2	2	1	29	30	1	33	34	1	28	29
2016	2	2	0	41	41	1	26	27	0	33	33
2017	2	2	0	36	36	0	32	32	1	26	27
2018	2	2	2	23	25	0	34	34	0	32	32
2019	2	2	2	36	38	1	22	23	0	33	33
2020	2	2	2	39	41	2	36	38	1	22	23
2021	2	2	2	34	36	2	41	43	2	35	37

Tabell 6h. Gymnasieskolans marintekniska utbildningar. 2013–2021 (forts.)

Läsår	Antal elever		
	samtliga 3 skolår		
	kvinnor	män	totalt
2013	6	94	100
2014	5	93	98
2015	3	90	93
2016	1	100	101
2017	1	94	95
2018	2	89	91
2019	3	91	94
2020	5	97	102
2021	6	110	116

Källa: Skolverket

Tabell 7. Handelsflottans genomsnittsålder. 1995–2022

År	Svenska handelsflottan: svensk flagg		Svenska handelsflottan: utländsk flagg		Världshandelsflottan	
	ovägd	vägd	ovägd	vägd	ovägd	vägd
1995	20,0		14,0		15,0	14,2
1996	20,0		14,0		15,0	14,2
1997	20,0		15,0		15,0	14,4
1998	18,0		14,0		14,8	14,3
1999	19,0		15,0		14,5	14,3
2000	19,0		16,0		14,1	13,3
2001	21,0		16,0		13,9	13,2
2002	19,0	15,0	15,0	16,0	13,9	13,0
2003	20,0	16,0	13,0	13,0	12,6	12,9
2004	18,5	15,0	15,1	12,2	12,5	12,7
2005	18,5	15,0	15,1	12,2	12,3	12,3
2006	17,8	14,7	15,3	11,2	12,2	12,0
2007	17,6	13,4	14,9	9,1	12,2	12,1
2008	17,5	11,7	12,9	8,9	12,0	11,8
2009	18,1	12,3	14,5	9,8	11,8	11,6
2010	18,3	13,2	14,1	10,1	23,0	14,0
2011	19,7	14,4	13,6	9,4	22,9	13,4
2012	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	22,5	12,6
2013	22,6	16,1	14,0	9,9	21,9	11,5
2014	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.
2015	27,0	17,3	15,6	10,3	17,5	9,5
2016	27,5	16,9	16,0	10,7	17,7	9,7
2017	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.
2018	29,2	14,7	16,4	10,5	18,4	10,1
2019	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.
2020	28,2	13,6	16,5	10,7	18,8	10,3
2021	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.
2022	28,4	13,3	17,1	11,5	19,7	11,4

Källa: Clarkson Research (2015–2022); IHS Fairplay, bearbetad av Handelshögskolan vid Göteborgs universitet inom Lighthouse (2007–2013); Svensk Sjöfarts Tidning, Föreningen Svensk Sjöfart och UNCTAD (1995–2006).

Anmärkning: Med vägd genomsnittsålder avses att fartygsåldern är viktad efter dödvikt. Nyare fartyg har generellt högre dödvikt, varför de vägda snittvärdena alla är lägre än de ovägd.

Jämförbarheten över hela tidsperioden är begränsad då tabellen bygger på olika källor och varierande beräkningsmetoder. Däremot är varje tvärsnittjämförelse baserad på samma metod. Åren 2015, 2016, 2018, 2020 och 2022 är jämförbara och avser fartyg med minst 300 GT.

Tabell 8. Antal personer inom det svenska sjöfartsklustret. 2012–2022

År	Landanställda i rederierna	Hamnanställda	Skeppsmäkleri-anställda	Varvsanställda	Sjömän, mönstrade	Sjömän på inrefartsfartyg	Ej mönstrade ombordanställda	Summa (avrundad)
2012	3 700	4 400	1 200	1 300	15 662	1 500	1 500	29 250
2014	3 100	4 300	1 200	1 200	13 439	1 500	1 500	26 250
2015	3 100	4 300	1 200	1 200	13 318	1 500	1 500	26 150
2018	3 250	4 500	1 100	2 000	13 034	1 500	1 500	27 150
2020		4 500	1 100	2 000	11 212	1 500		
2022		4 400	950	2 000	10 578	1 500		

Källa: Föreningen Svensk Sjöfart (landanställda i rederierna; hamnanställda; ej mönstrade ombordanställda); Föreningen Sveriges Hamnar (hamnanställda); Sveriges Skeppsmäklareförening (skeppsmäkleri-anställda); Föreningen Sveriges Varv och Kockums (varvsanställda); Transportstyrelsen (sjömän, mönstrade – se Tabell 5a för en mer utförlig definition); Skärgårdsredarna (sjömän på inrefartsfartyg).

Anmärkning: Observera skillnaden mellan antal personer (skattningen i denna tabell) och årsarbetskraft, en skillnad som dessutom varierar med konjunkturläget.

Samtliga siffror med undantag för *sjömän, mönstrade* är ungefärliga (den senare avser år 2021).

Hamnanställda omfattar såväl hamnförvaltande som terminaloperativ personal. Föreningen Sveriges Hamnars runt 50 medlemsföretag hade 3 900 anställda hösten 2022. Det finns emellertid ett knappt femtiotal övriga hamnar i Sverige. Föreningen Svensk Sjöfart bedömer att dessa hamnar sysselsätter omkring 500 personer.

Varvsanställda innefattar anställda på varv avsedda för handelsfartyg och nyttotrafik. Tidigare har i tabellen även inkluderats en uppskattning av anställda på Kockums varv (950 anställda år 2012). I årets upplaga är Kockums borttaget, även bakåt i tiden.

Sjöfartsklustret är kärnan i det maritima klustret. I det maritima klustret ingår allt från sjörätt till turism, underleverantörer och reparationsföretag, konsulter och myndigheter, forskning och utbildning, etc. (Föreningen Svensk Sjöfart).

